

Artikel 25.

1. Ter beveiliging van de nationale en geestelijke goederen van het Nederlandse volk en van het voortbestaan van het Rijk (Nederland, Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederlands Nieuw-Guinea) heeft de overheid de plicht ter zee, te land en in de lucht een krijgsmacht in stand te houden.
2. De sterkte van de Nederlandse strijdkrachten worde mede bepaald door de internationale verhoudingen, waarbij gelet dient te worden op de militaire behoefte en de financiële en economische mogelijkheden.
3. De overheid zorge voor de godsdienstige, zedelijke en sociale belangen van de militairen.
4. Het doelmatig gebruik van de voor de krijgsmacht beschikbaar gestelde gelden zij een voorname zorg der overheid.

Artikel 26.

1. Wat betreft het buitenlands beleid, worde krachtige steun verleend aan iedere eerlijke poging tot versterking van de gemeenschap der volken.
2. Inzonderheid worde gestreefd naar verwezenlijking van federatieve samenwerking op democratische grondslag binnen Europa, waartoe eenparige inperking van de soevereiniteit der betrokken staten zo nodig aanvaardbaar is.
3. Internationale verbintenissen, in welke vorm ook, welke kunnen leiden tot geldelijke, militaire of andere lasten voor land of volk, worden niet aangegaan dan na tijdige raadpleging van de Staten-Generaal.

STATUTEN

vastgesteld in de Algemene Vergadering van 21 september 1917, gewijzigd in de Algemene Vergaderingen van 27 mei 1920, 31 maart 1921, 8 april 1926, 9 maart 1927, 6 april 1934, 3 april 1935, 15 april 1936, 1 april 1937, 20 april 1938, 9 april 1947, 31 maart 1948, 16 mei 1951, 7 april 1954, 13 april 1955 en 24 april 1957.

Hoofdstuk I. Algemene Bepalingen.

Artikel 1.

De Christelijk-Historische Unie wordt gevormd door de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen, die tot grondslag van samenwerking aanvaarden het Program van beginselen, vastgesteld in de vergadering van afgevaardigden, gehouden te Amsterdam op 9 juli 1908 en herzien op 16 mei 1951.

Artikel 2.

- De Unie stelt zich ten doel met alle geoorloofde middelen:
- a. de kennis van de Christelijk-Historische beginselen te verbreiden, en hun ontwikkeling en toepassing te bevorderen in overeenstemming met de steeds wisselende toestanden;
  - b. de samenwerking tussen de bij haar aangesloten kiesverenigingen te verzekeren;
  - c. de verkiezing te bevorderen, in de vertegenwoordiging van land, gewest en gemeente, van personen, die instemmen met de beginselverklaringen der Unie en, als dragers der Christelijk-Historische beginselen, het vertrouwen der kiezers verdienen.

Artikel 3.

De Unie is samengesteld op de volgende wijze:

- I. Zij, die instemming betuigen met de beginselen der Unie, en die gevestigd zijn in één zelfde gemeente, of in een stad of dorp of buurtschap (deel ener gemeente), of

in een deel ener gemeente, dat een gemeenschappelijke kieskring vormt, verenigen zich tot een Gemeentelijke of een Plaatselijke Kiesvereniging.

II. Is in een gemeente slechts één Plaatselijke Kiesvereniging, zo is deze tevens de Gemeentelijke Kiesvereniging.

III. Zijn in een gemeente twee of meer Plaatselijke Kiesverenigingen, zo verbinden deze zich tot een Gemeentelijke Kiesvereniging. Een bestaande Gemeentelijke Kiesvereniging kan zich splitsen in Plaatselijke Kiesverenigingen. De bepalingen voor deze verbinding of splitsing en de regelen voor de samenwerking in de Gemeentelijke Kiesvereniging, worden dan bij afzonderlijk reglement vastgesteld.

IV. Personen, gevestigd in een deel van een gemeente, als bedoeld sub I, waar nog geen Plaatselijke Kiesvereniging is gevormd, kunnen door een Plaatselijke Kiesvereniging, binnen dezelfde gemeente, als lid worden aangenomen.

Personen, gevestigd in een gemeente, waar nog geen Kiesvereniging is gevormd, kunnen door een Gemeentelijke Kiesvereniging, gelegen binnen dezelfde Statenkring of Kamerkring, als lid worden aangenomen; zij nemen daar geen deel aan de stemmingen tot aanwijzing van kandidaten voor de Gemeenteraad.

V. In elke kieskring voor de verkiezing van leden der Provinciale Staten, welke kieskringen in deze Statuten worden aangeduid als Statenkringen, vormen de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen tezamen een Statenkring-vereniging.

Is in een Statenkring slechts één Plaatselijke Kiesvereniging of slechts één Gemeentelijke Kiesvereniging, zo is deze tevens de Statenkring-vereniging.

VI. In elke kieskring voor de verkiezing van leden der Tweede Kamer, welke kieskringen in deze Statuten worden aangeduid als Kamerkringen, vormen de Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen tezamen een Kamerkringvereniging.

Is in een Kamerkring slechts één Plaatselijke Kiesvereniging of slechts één Gemeentelijke Kiesvereniging, zo is deze tevens de Kamerkring-vereniging.

VII. Voor de verkiezing van de leden der Tweede Kamer kunnen de Kamerkringen worden verenigd tot Groepen. De Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen in één groep vormen een Groepsvereniging.

VIII. Alle Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen vormen tezamen de Algemene Vergadering der Unie.

IX. Voor de stemmingen in de Statenkringvereniging, de Kamerkringvereniging, de Groepsvereniging en de Algemene Vergadering wijst elke Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging één of meer stemhebbende leden en hun plaatsvervangers aan, naar verhouding van het aantal leden der Vereniging, die hun contributie hebben betaald.

Deze verhouding wordt bepaald als volgt:

bij een aantal leden,	minder dan 21,	één	afgevaardigde
" " " " " van	21 tot 50,	twee	afgevaardigden
" " " " " " 51	" 90,	drie	"
" " " " " " 91	" 140,	vier	"
" " " " " " 141	" 200,	vijf	"
" " " " " " 201	" 270,	zes	"
" " " " " " 271	" 350,	zeven	"
" " " " " " 351	" 440,	acht	"
" " " " " " 441	" 600,	negen	"
" " " " " " meer dan 600,	tien	"	"

Een afgevaardigde kan, mits behoorlijk gemachtigd, ook voor andere afgevaardigden van kiesverenigingen uit dezelfde Kamerkring stemmen, met dien verstande, dat één persoon ten hoogste 4 stemmen mag uitbrengen.

X. a. Het Hoofdbestuur der Unie bestaat uit 27 leden. Van deze 27 worden 9 leden gekozen door de Algemene Vergadering. Voorts wijst elk der 18 Kamerkringverenigingen een harer bestuursleden aan als lid — en een ander harer bestuursleden als plaatsvervangend lid — van het Hoofdbestuur. Bij ontstentenis van het aangewezen lid treedt het plaatsvervangend lid op.

b. De verkiezing ter Algemene Vergadering heeft plaats uit een kandidatenlijst, vermeldende de aanbevolenen door het Hoofdbestuur en de namen der kandidaten, welke uiterlijk zes weken vóór de Algemene Vergadering door een Kiesvereniging bij het Hoofdbestuur zijn ingezonden.

c. Deze verkiezing geschiedt bij één vrije stemming, en, zo nodig, een herstemming tussen een dubbeltal. Om gekozen te zijn is vereist, bij de stemming, de volstrekte meerderheid — bij de herstemming de betrekkelijke meerderheid — der geldig uitgebrachte stemmen.

d. Mocht in de Algemene Vergadering, bij de vrije stemming, de volstrekte meerderheid zijn verkregen door meer personen, dan er plaatsen te vervullen zijn, zo zijn gekozen zij, die de meeste stemmen verkregen.

e. Bij onzekerheid, door gelijk aantal verkregen stemmen, is de oudste in jaren gekozen.

f. De leden der Unie, leden der Staten-Generaal, voorzover zij geen lid van het Hoofdbestuur zijn, de Voorzitter van de Federatie van C.H. Jongerengroepen, een vertegenwoordigster der Centrale van Christelijk-Historische Vrouwen-groepen, alsmede de Hoofdredacteur of een lid der Hoofdredactie — door haar aan te wijzen — van het dagblad „De Nederlander” en de Hoofdredacteur der weekbladen „De Christelijk-Historische Nederlander” en „Koningin en Vaderland”, worden mede tot zijn vergaderingen genodigd en hebben daar een raadgevende stem.

g. Andere personen, welke zich jegens de Unie buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt, kunnen door de Algemene Vergadering, op voorstel van het Hoofdbestuur, tot adviserend lid van het Hoofdbestuur en (of) het Dagelijks Bestuur worden benoemd.

Artikel 4.

Personen, gevestigd in plaatsen, waar geen kiesvereniging bestaat, en die niet, volgens het bepaalde in Artikel 3 sub IV, door een andere kiesvereniging als lid zijn aangenomen, worden door het Hoofdbestuur als buitengewoon lid der Unie ingeschreven. Zij betalen aan het Hoofdbestuur een jaarlijkse contributie van ten minste f 1,—. Zij hebben het recht de Algemene Vergadering der Unie bij te wonen en aan de beraadslaging deel te nemen.

Artikel 5.

1. In elke vergadering der Unie spreken en stemmen de leden naar eigen overtuiging.

2. Alle besluiten over zaken worden genomen met meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen.

3. Over personen wordt schriftelijk, over zaken wordt mondeling gestemd. Bij staking van stemmen over zaken wordt een voorstel geacht te zijn verworpen.

4. Bij verkiezing van personen worden gevolgd de regelen, voorgeschreven in artikel 3 X, met dien verstande, dat, behalve in de Algemene Vergadering en in de Kamerkringverenigingen, nodig zullen zijn twee vrije stemmingen voordat tot herstemming wordt overgegaan.

5. Periodiek aftredende leden van besturen of commissiën zijn terstond herkiesbaar, tenzij daaromtrent in het reglement ener Gemeentelijke of Plaatselijke Kiesvereniging anders mocht zijn bepaald. Zij blijven hun functies waarnemen tot zij door nieuwbenoemden zijn vervangen.

6. De leden, die doorlopend met tijdrovende werkzaamheden zijn belast, kan uit de kas der Vereniging, welke hun deze werkzaamheden opdroeg, een geldelijke vergoeding worden gegeven.

Hoofdstuk II. Taak en werkwijze van de onderscheidene Verenigingen en haar Besturen.

Artikel 6.

1. Elke Plaatselijke-, Gemeentelijke-, Statenkring- of Kamerkringvereniging kiest haar eigen bestuur en stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast, met inachtneming dezer Statuten. Deze reglementen zijn onderworpen aan de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

2. Voor de reglementen, in het eerste lid bedoeld, worden modellen door het Hoofdbestuur samengesteld.

3. In de Kamerkring- en Statenkringverenigingen zijn stemgerechtigd haar gekozen bestuursleden en de volgens Artikel 3, sub IX, aangewezen stemhebbende leden der Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesverenigingen.

Artikel 7.

1. De contributiën der leden worden geïnd door het Bestuur der Plaatselijke of der Gemeentelijke Kiesvereniging. De financiële verhouding tussen de Plaatselijke- en de Gemeentelijke Kiesvereniging wordt vastgesteld in het reglement, bedoeld in Artikel 3, sub III.

2. De Plaatselijke Kiesvereniging betaalt jaarlijks, in de loop van maart, voor elk lid der Kiesvereniging f 1,— aan het Hoofdbestuur, 20 cents aan de Kamerkringvereniging en 10 cents aan de Statenkringvereniging. Over deze bedragen wordt door de daartoe gerechtigde penningmeester beschikt.

3. Voor vrouwen, die tevens lid zijn van de Centrale van C.H. Vrouwengroepen en voor damesleden, wier echtgenoten reeds lid zijn van een Christelijk-Historische Kiesvereniging, is de helft van de in dit artikel genoemde bedragen verschuldigd.

4. Bij niet tijdige betaling van een of meer dezer bijdragen vervalt het recht van vertegenwoordiging, tenzij ten genoegen van het daarbij betrokken Bestuur, alsnog een billijke reden van verontschuldiging wordt aangevoerd.

Artikel 8.

1. De Plaatselijke Kiesverenigingen wijzen de stemhebbende leden en hun plaatsvervangers aan, bedoeld in Artikel 3, sub IX, tenzij besloten mocht zijn deze aanwijzing te doen geschieden door de Gemeentelijke Kiesvereniging.

2. Zij stellen voorlopige kandidaten voor de Provinciale Staten en voor de Tweede Kamer.

3. Zij dragen zorg voor de verspreiding der propagandalectuur en trachten door huisbezoek het ledental der Kiesvereniging uit te breiden.

4. Zij proclameren de kandidaten, overeenkomstig Afdeling III dezer statuten gesteld, en bevorderen zoveel mogelijk hun verkiezing.

5. Leden der Kiesvereniging, die geen kiezer zijn, nemen geen deel aan de stemming voor kandidaten van de openbare colleges.

Artikel 9.

1. De Besturen van de Plaatselijke Kiesverenigingen dragen zorg voor de inning der contributiën en voor haar verdeling overeenkomstig Artikel 7.

2. Zij houden twee registers bij: één van de namen en woonplaatsen van de leden der kiesvereniging; één van de namen en woonplaatsen der kiezers, die, hoewel geen lid der kiesvereniging, toch geacht worden de kandidaten der Unie te willen steunen.

3. Zij verstrekken deze registers ter inzage aan de Besturen der Statenkringvereniging en der Kamerkringvereniging.

4. Zij doen in de loop van de maand januari mededeling aan deze beide besturen van hun eigen samenstelling en van het aantal leden der kiesvereniging.

5. Zij geven bij vertrek van een der leden van de kiesvereniging naar elders, op daartoe door het Bureau der Unie verstrekte kaartformulieren, van diens verhuizing kennis aan het bestuur der in de nieuwe woonplaats gevestigde Kiesvereniging, of aan het Hoofdbestuur, indien in de nieuwe woonplaats geen kiesvereniging der Unie mocht bestaan. Het bestuur der Kiesvereniging of het Hoofdbestuur schrijft, overeenkomstig deze kennisgeving, de verhuisde als lid in.

Artikel 10.

1. De Gemeentelijke Kiesverenigingen stellen zelfstandig de kandidaten voor het lidmaatschap van de Gemeenteraad.

2. Ingeval in een Gemeente afzonderlijke Plaatselijke Kiesverenigingen bestaan, vermeldt het reglement, bedoeld in Artikel 3, sub III, op welke wijze daarmede bij de kandidaatstelling wordt rekening gehouden.

3. Het bepaalde in de beide laatste leden van Artikel 8 geldt ook voor de Gemeentelijke Kiesvereniging.

Artikel 11.

1. De besturen van de Gemeentelijke Kiesverenigingen zorgen voor de indiening van de kandidaten-lijsten bij de Gemeenteraadsverkiezingen.

2. Zij doen jaarlijks, in de loop van de maand januari, van hun samenstelling mededeling aan de besturen der Statenkringvereniging en der Kamerkringvereniging.

Artikel 12.

1. De Statenkringverenigingen bespreken de voorlopige kandidaturen voor de Provinciale Staten.
2. Zij proclameren de definitieve kandidaten, overeenkomstig Hoofdstuk III dezer Statuten gesteld, en bevorderen zoveel mogelijk hun verkiezing.

Artikel 13.

1. De besturen van de Statenkringverenigingen doen van hun samenstelling mededeling aan het Bestuur der Kamerkringvereniging en aan het Hoofdbestuur.
2. Zij doen al het mogelijke tot het vormen en versterken van kiesverenigingen binnen de Kring.
3. Bij de verkiezing voor de Provinciale Staten rust op hen de taak bij het hoofdstembureau in de hoofdplaats van de Statenkring de kandidatenlijsten in te leveren, getekend door 25 bevoegde kiezers — en, binnen de daartoe in de Kieswet gestelde termijn na de openbaarmaking der kandidatenlijsten, schriftelijk mede te delen, aan het centraal stembureau in de hoofdplaats der Provincie, met welke andere lijsten de ingeleverde kandidatenlijst tot één groep wordt verbonden.

Artikel 14.

1. De Kamerkringverenigingen benoemen elk één lid van het Hoofdbestuur, overeenkomstig het bepaalde in Artikel 3, sub X.
2. Zij bespreken de voorlopige kandidaturen voor de Tweede Kamer.
3. Zij proclameren de definitieve kandidaten, volgens Hoofdstuk III dezer Statuten gesteld, en bevorderen zoveel mogelijk hun verkiezing.

Artikel 15.

1. De Besturen van de Kamerkringverenigingen houden naamlijsten bij van de leden van het eigen college en van de besturen der Plaatselijke-, Gemeentelijke- en Statenkringverenigingen binnen hun kring.
2. Zij doen van de samenstelling dezer besturen en van de aantallen leden van de kiesverenigingen binnen hun kring mededeling aan het Hoofdbestuur; zij bevorderen de vor-

ming van de Plaatselijke-, Gemeentelijke- en Statenkringverenigingen binnen hun gebied en geven jaarlijks verslag van deze hun arbeid aan het Hoofdbestuur.

3. Zij beslissen, behoudens beroep op het Hoofdbestuur, omtrent toelating tot de Unie van personen en omtrent de afsnijding van leden, tegen welke door de desbetreffende Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging bezwaren zijn ingebracht.

4. Bij de verkiezing van de Tweede Kamer rust op hen de taak bij het hoofdstembureau in de hoofdplaats van de Kamerkring de kandidatenlijst in te leveren, getekend door minstens 25 bevoegde kiezers, hierbij opgevend, dat als gemachtigde en diens plaatsvervanger, tot het verbinden van de lijst met de andere lijsten der Unie tot één groep, de eerste en de tweede Secretaris (met name te noemen) der Unie zijn aangewezen.

Hoofdstuk III. De vaststelling van de kandidatenlijsten.

§ 1. Kandidaatstelling voor de Tweede Kamer

Artikel 16.

1. Voor elke kandidaatstelling voor de Tweede Kamer hebben de Kiesverenigingen het recht ten hoogste tien namen te noemen voor de groslijst van kandidaten voor de Tweede Kamer.

2. In verband hiermede richt het Dagelijks Bestuur vóór 1 oktober van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin de leden van de Tweede Kamer periodiek aftreden, tot alle plaatselijke en gemeentelijke Kiesverenigingen het schriftelijk verzoek uiterlijk vóór 1 december aan het adres van de (eerste) secretaris der Unie vertrouwelijk mededeling te doen van naam en woonplaats en beroep van ten hoogste tien personen, die zij voor het lidmaatschap der Kamer in aanmerking wenssen te brengen. Het Dagelijks Bestuur deelt in deze brief mede of de aftredende Kamerleden al dan niet bereid zijn een nieuwe kandidatuur te aanvaarden.

3. Het Dagelijks Bestuur plaatst de opgegeven namen in alfabetische volgorde op een lijst, welke onverwijld vertrouwelijk wordt toegezonden aan de leden van de Unieraad.

Artikel 17.

1. Een of meer Kamerkringverenigingen kunnen al dan niet gezamenlijk een gemotiveerd verzoek aan de Unieraad richten tot het mogen indienen van een afzonderlijke lijst.

2. Indien van dit recht gebruik wordt gemaakt, moet het verzoek vóór 16 december van het jaar, voorafgaande aan dat van de verkiezing, bij de secretaris van de Unieraad zijn ingediend.

Artikel 18.

1. De Unieraad vergadert in de eerste helft van januari ter bespreking van de personen, wier namen door de Kiesverenigingen zijn opgegeven, of die door ten minste vijf leden van de vergadering tot aanvulling der lijst worden aanbevolen en stelt de groslijst vast, vermeldende de namen in alfabetische volgorde.

2. De Unieraad bepaalt vervolgens, met inachtneming van de beslissing, bedoeld in artikel 17:

- a. het aantal kandidatenlijsten, dat in het gehele land zal worden ingediend;
- b. indien besloten wordt verschillende lijsten in te dienen, in welke Kamerkring(en) een afzonderlijke lijst en in welke Kamerkring(en) gelijklopende lijsten zullen worden ingediend;
- c. het aantal kandidaten, dat op iedere lijst zal worden geplaatst;
- d. het aantal en de samenstelling der groepen, waarin de stemming over de lijst(en) zal plaats vinden.

3. Indien besloten wordt niet in alle Kamerkringen gelijklopende lijsten in te dienen, vormen de Kamerkringen, waarin een gelijklopende lijst zal worden ingediend, zoveel mogelijk een groep.

Artikel 19.

1. De eerste secretaris der Unie zendt vóór 20 januari aan alle Plaatselijke-, Gemeentelijke- en Kamerkringverenigingen een exemplaar van de groslijst.

2. Hierbij worden de besturen van Kamerkringen, die een groep vormen, uitgenodigd onverwijld voorzitter en secretaris en plaatsvervangers af te vaardigen naar een bijeenkomst om het tijdelijk groepsbestuur te constitueren en plaats en uur

der groepsvergadering vast te stellen. De uitnodiging bevat de aanwijzing van het Kamerkringbestuur, dat de bijeenkomst zal bijeenroepen. Het tijdelijk groepsbestuur wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan en doet hiervan onverwijld mededeling aan de secretaris der Unie.

3. In Kamerkringen, die zelfstandig een groep vormen, bepaalt het Kamerkringbestuur plaats en uur dezer bijeenkomst.

Artikel 20.

De Kiesverenigingen vergaderen vóór 15 februari tot bespreking van de groslijst en tot het aanwijzen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, sub IX der Statuten, van haar afgevaardigden naar de vergadering van groep of Kamerkring, waar de stemming over de kandidatenlijst zal plaats vinden.

Artikel 21.

1. De vergaderingen der Groeps- of Kamerkringverenigingen tot stemming over de kandidatenlijst vinden op éénzelfde, door het Dagelijks Bestuur te bepalen, datum in de tweede helft van februari plaats.

2. Het benodigde materiaal aan kandidatenlijsten, stembiljetten en stemlijsten is voor alle vergaderingen van gelijk model en wordt door de secretaris der Unie tijdig en in voldoende getal aan de betrokken besturen toegezonden.

3. De vergaderingen der Groepsverenigingen wijzen in elke Kamerkring een lid aan, dat belast wordt met het indienen van de kandidatenlijst en de verbinding met andere alsmede een plaatsvervanger; hiervan wordt onverwijld mededeling gedaan aan de secretaris der Unie.

Artikel 22.

1. In deze vergaderingen worden de kandidaten, zowel collectief als elk afzonderlijk, besproken. Een kandidaat, in de vergadering aanwezig, moet deze verlaten wanneer de bespreking van zijn kandidatuur aan de orde is.

2. Na afloop van de bespreking wordt over de kandidaten door de stemgerechtigden gestemd.

3. Stemgerechtigd zijn ten hoogste tien bestuursleden van elk der Kamerkringverenigingen tot de Groep behorende, en de volgens artikel 3, sub IX der Statuten, aangewezen stemhebbende leden der plaatselijke of gemeentelijke Kiesverenigingen.

4. Elk stembiljet moet, om geldig te zijn, niet minder namen van op de groslijst voorkomende personen bevatten, dan ingevolge artikel 18, lid 2, sub c. vastgesteld. Voor de stemming vestigt de voorzitter er de aandacht op, dat alle biljetten met een kleiner aantal of met 2 of meer gelijkkluidende namen ongeldig zijn.

5. Aan de kandidaat, wiens naam op een stembriefje is gesteld op de eerste plaats, worden toegekend zoveel punten als er namen op de kandidatenlijst zullen komen; de tweede plaats geldt voor één punt minder en zo vervolgens. De namen, vermeld na die, waaraan één punt is toegekend, worden beschouwd als niet geschreven.

6. Het bestuur telt de punten samen en zendt het proces-verbaal der stemming onverwijld aan de secretaris der Unie.

Artikel 23.

1. Zodra de processen-verbaal van alle Groepen zijn ingekomen, vergadert het Dagelijks Bestuur der Unie. Het telt voor elke kandidaat het aantal punten samen, dat deze voor plaatsing op een bepaalde lijst heeft verkregen, en rangschikt vervolgens op elke lijst de kandidaten naar het door hen voor die lijst verkregen puntental.

2. Op een kandidatenlijst worden geplaatst, tot een aantal als bedoeld in artikel 18, lid 2, sub c, zij, die bij de stemming voor de lijst het hoogste aantal punten hebben verkregen. Bij gelijk aantal punten beslist het lot.

Als een der kandidaten mocht bedanken, wordt de kandidatenlijst voltallig gehouden door opschuiving der namen, die op zijn naam volgen.

3. Indien het Dagelijks Bestuur van oordeel is, dat het belang der Unie dringend vordert een wijziging in de aldus samengestelde lijst aan te brengen, wordt de Unieraad onverwijld bijeengeroepen. Blijkt deze met twee derde der uitgebrachte stemmen de mening van het Dagelijks Bestuur te delen, zo worden de plaatselijke Kiesverenigingen in de be-

trokken Kamerkringen uitgenodigd binnen een termijn van 14 dagen na datum van verzending haar beslissing over het wijzigingsvoorstel te geven. Verklaren meer dan een derde dezer Kiesverenigingen zich er tegen, dan wordt het wijzigingsvoorstel geacht te zijn verworpen.

4. De kandidatenlijsten met vermelding der eerstvolgende kandidaten als reserven worden in de C.-H.pers openbaar gemaakt en aan de Kiesverenigingen toegezonden.

5. Indien door Kiesverenigingen bezwaren mochten worden ingebracht tegen de gepubliceerde kandidatenlijsten op grond van vermeende onregelmatigheid, zo is de beslissing aan de Unieraad.

6. Het Dagelijks Bestuur doet zorgdragen voor de verbinding der kandidatenlijsten.

Artikel 24.

Bij verkiezingen, volgende op ontbinding van de Tweede Kamer, vindt het bovenstaande overeenkomstige toepassing. De aan te wijzen dagen en termijnen worden dan door het Dagelijks Bestuur bepaald.

§ 2. Kandidaatstelling voor de Eerste Kamer

Artikel 25.

1. In het jaar van periodieke aftreding van leden der Eerste Kamer, richt het Dagelijks Bestuur vóór 1 mei tot de Kamerkringbesturen, alsmede tot de C.-H. Statenleden, in de betrokken provinciën het verzoek uiterlijk vóór een door dit bestuur te bepalen tijdstip aan het adres van de eerste secretaris vertrouwelijk mededeling te doen van naam, woonplaats en beroep van ten hoogste vijf personen, die zij voor het lidmaatschap der Kamer in aanmerking wensen te brengen.

2. Het Dagelijks Bestuur doet in deze brief mededeling van de bereidheid van de aftredende Kamerleden om een nieuwe kandidatuur al of niet te aanvaarden. Het Dagelijks Bestuur plaatst de namen in alfabetische volgorde op een lijst, welke onverwijld wordt toegezonden aan de Unieraad.

3. De Unieraad vergadert op korte termijn ter bespreking van de personen, wier namen zijn opgegeven of die door ten

minste vijf leden van de vergadering tot aanvulling van de lijst worden aanbevolen en stelt de groslijst vast.

4. Vervolgens bespreekt hij de namen op de groslijst voorkomende, en stelt hij een advies vast, dat aan de betrokken C.-H. Statenfractie ter overweging wordt aangeboden.

§ 3. Kandidaatstelling voor de Provinciale Staten

Artikel 26.

1. In de provinciën Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Holland worden de Kamerkringen door de secretaris der Unie uitgenodigd voor een door het Hoofdbestuur te bepalen datum voorzitter en secretaris, alsmede plaatsvervangers af te vaardigen naar een bijeenkomst om een tijdelijk provinciaal Groepsbestuur te constitueren en plaats en uur ener provinciale vergadering van Kamerkring- en Statenkringbesturen vast te stellen. Het tijdelijk provinciaal Groepsbestuur wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan en doet hiervan onverwijld mededeling aan de secretaris der Unie.

2. In de provinciën, die één Kamerkring vormen, treedt het Kamerkringbestuur op als provinciaal Groepsbestuur.

Artikel 27.

Het hoofdbestuur bepaalt tijdig de datum:

- a. vóór welke het in artikel 26 genoemde provinciaal groepsbestuur moet zijn gevormd;
- b. vóór welke door de kiesverenigingen ten hoogste 10 namen, als hieronder in artikel 28 bepaald, moeten zijn genoemd;
- c. vóór welke het Kamerkringbestuur, resp. de Kamerkringbesturen met de Statenkringbesturen moeten hebben vergaderd ter bespreking van de opgegeven namen en ter vaststelling van de groslijst;
- d. vóór welke de groslijst aan de plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen moet zijn toegezonden;
- e. vóór welke de kiesverenigingen ter bespreking van de groslijst en het aanwijzen van afgevaardigden moeten hebben vergaderd;

- f. van de vergadering van de groep of Statenkringvereniging tot stemming over de kandidatenlijst.

Artikel 28.

1. De secretaris van het tijdelijk provinciaal groepsbestuur richt vóór een door het hoofdbestuur te bepalen datum het verzoek tot alle plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen in zijn provincie om vóór de door het hoofdbestuur bepaalde datum aan zijn adres vertrouwelijke mededeling te doen van naam, woonplaats en beroep van ten hoogste tien personen, die zij voor het lidmaatschap der Provinciale Staten in aanmerking wensen te brengen. Hij doet in deze brief mededeling van de bereidheid der aftredende statenleden om een nieuwe kandidatuur al of niet te aanvaarden.

2. Het provinciaal groepsbestuur plaatst de opgegeven namen in alfabetische volgorde op een lijst, welke onverwijld wordt toegezonden aan de leden van kamerkringbestuur (besturen) en statenkringbesturen.

Artikel 29.

1. De kamerkringbesturen vergaderen met de statenkringbesturen voor een door het hoofdbestuur bepaalde datum ter bespreking van de personen, wier namen door de kiesverenigingen zijn opgegeven of die door ten minste drie leden van de vergadering tot aanvulling der lijst worden aanbevolen, waarna de groslijst wordt vastgesteld, vermeldende de namen in alfabetische volgorde.

2. De vergadering bepaalt:

- a. het aantal kandidatenlijsten, dat zal worden gevormd, met dien verstande, dat in een statenkring, waarvan de aanwezige bestuursleden zulks ter vergadering eenstemmig verzoeken in elk geval een afzonderlijke lijst zal kunnen worden ingediend;
- b. indien besloten wordt niet in alle statenkringen een gelijklopende lijst in te dienen, in welke statenkringen een afzonderlijke lijst en in welke statenkringen een gelijklopende lijst zal worden ingediend;
- c. het aantal kandidaten, dat op iedere lijst zal worden geplaatst;

- d. het aantal en de samenstelling der groepen, waarin de samenstelling der gemeenschappelijke lijst door ineenschuiving van de afzonderlijke lijsten zal geschieden en hoe dit zal plaats vinden;
- e. het eventueel advies omtrent de namen, welke naar de mening der vergadering op de kandidatenlijst behoren te worden geplaatst.

Artikel 30.

1. De secretaris van het provinciaal groepsbestuur zendt voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum een exemplaar der groslijst aan de kiesverenigingen.

2. Hierbij worden de besturen van de Statenkringen die een groep vormen, uitgenodigd onverwijld voorzitter en secretaris, alsmede plaatsvervangers af te vaardigen naar een bijeenkomst om het tijdelijk groepsbestuur te constitueren en plaats en uur der groepsvergadering vast te stellen.

3. De uitnodiging bevat een aanwijzing van het kringbestuur, dat de samenkomst zal bijeenroepen.

Artikel 31.

De kiesverenigingen vergaderen voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum ter bespreking van de groslijst en tot het aanwijzen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, sub IX der Statuten, van haar afgevaardigden naar de vergadering van groep of statenkring, waar de stemming over de kandidatenlijst zal plaats vinden.

Artikel 32.

1. De vergaderingen der groep of statenkringverenigingen vinden op eenzelfde, door het hoofdbestuur te bepalen, datum plaats.

2. Het benodigde materiaal aan kandidatenlijsten, stembiljetten en stemlijsten is voor alle vergaderingen van gelijk, door het uniebureau te verstrekken model en wordt door de secretaris van het provinciaal groepsbestuur tijdig en in voldoende aantal aan de betrokken besturen toegezonden.

3. De vergaderingen der groepsverenigingen wijzen in elk der statenkringen een lid aan, dat belast wordt met het in-

dienen van de kandidatenlijst en de verbinding ervan, alsmede een plaatsvervanger; hiervan wordt onverwijld mededeling gedaan aan de secretaris van het tijdelijk provinciaal groepsbestuur.

Artikel 33.

1. In de vergaderingen worden de kandidaten, zowel collectief als elk afzonderlijk, besproken. Een kandidaat, in de vergadering aanwezig, moet deze verlaten, wanneer de bespreking van zijn kandidatuur aan de orde is.

2. Na afloop van de bespreking wordt over de kandidaten door de stemgerechtigden gestemd.

3. Stemgerechtigd zijn ten hoogste tien bestuursleden van elk der statenkringverenigingen tot de groep behorende, en de volgens artikel 3, sub IX der Statuten aangewezen stemhebbende leden der plaatselijke of gemeentelijke kiesverenigingen.

4. Elk stembiljet moet, om geldig te zijn, niet minder namen van op de groslijst voorkomende personen bevatten, dan ingevolge artikel 29, lid 2, sub c, is vastgesteld. Voor de stemming vestigt de voorzitter er de aandacht op, dat alle biljetten met een kleiner aantal of met 2 of meer gelijk-luidende namen ongeldig zijn.

5. Aan de kandidaat, wiens naam op een stembriefje is gesteld op de eerste plaats, worden toegekend zoveel punten als er namen op de kandidatenlijst zullen komen, de tweede plaats geldt voor één punt minder en zo vervolgens. De namen, vermeld na die, waaraan één punt is toegekend, worden beschouwd als niet geschreven.

6. Het bestuur telt de punten samen en zendt het proces-verbaal der stemming onverwijld aan de secretaris van het tijdelijk provinciaal groepsbestuur.

Artikel 34.

1. Zodra de processen-verbaal van alle groepen zijn ingekomen, vergadert het provinciaal groepsbestuur.

2. Het stelt voor elke kandidaat het aantal punten vast, dat deze voor plaatsing op een bepaalde lijst heeft verkregen en rangschikt vervolgens op elke lijst de kandidaten naar het door hen voor de lijst verkregen puntental.

3. Op een kandidatenlijst worden geplaatst tot een aantal, als bedoeld in artikel 29, lid 2, sub c, zij, die bij de stemming voor de lijst het hoogste aantal punten hebben verkregen. Bij gelijk aantal punten beslist het lot. Als een der kandidaten mocht bedanken, wordt de kandidatenlijst voltallig gehouden door opschuiving der namen, die op zijn naam volgen.

4. Indien het provinciaal groepsbestuur van oordeel is, dat het belang der Unie dringend vordert, een wijziging in de aldus samengestelde lijst aan te brengen, wordt een vergadering van kamerkringbestuur (besturen) en statenkringbesturen bijeengeroepen. Blijkt deze met tweederde der uitgebrachte stemmen de mening van het provinciaal groepsbestuur te delen, zo worden de betrokken plaatselijke kiesverenigingen uitgenodigd, binnen een termijn van veertien dagen schriftelijk haar mening over het wijzigingsvoorstel te geven. Verklaren meer dan een derde dezer kiesverenigingen zich er tegen, dan wordt het wijzigingsvoorstel geacht te zijn verworpen.

5. De kandidatenlijsten met vermelding der eerstvolgende kandidaten als reserven, worden in de C.-H. pers openbaar gemaakt en aan de kiesverenigingen toegezonden.

6. Indien door kiesverenigingen, op grond van vermeende onregelmatigheid, bezwaren mochten worden ingebracht tegen de gepubliceerde kandidatenlijsten, zo is de beslissing aan de vergadering van kamerkring- en statenkringbesturen.

Artikel 35.

De in artikel 29 bedoelde vergadering is bevoegd voor één of meer Statenkringen een voor de artikelen 33 en 34 afwijkend stelsel van stemmen toe te staan, mits een voorstel daartoe als agendapunt op de convocatie voorkomt.

§ 4. Kandidaatstelling voor de Gemeenteraad

Artikel 36.

Het Hoofdbestuur geeft tijdig aanwijzingen aan de kiesverenigingen om de kandidaatstelling ter hand te nemen.

A. BEPALINGEN VOOR GEMEENTEN MET EEN (PLAATSELIJKE) KIESVERENIGING

Artikel 37.

1. Het bestuur van de kiesvereniging nodigt de leden uit voor een bepaalde datum elk ten hoogste drie namen te noemen van personen, die zij voor het lidmaatschap van de gemeenteraad in aanmerking willen brengen.

2. Het doet in deze uitnodiging mededeling van de bereidheid van de aftredende gemeenteraadsleden om een nieuwe kandidatuur al of niet te aanvaarden.

3. Het bestuur plaatst de opgegeven namen in alfabetische volgorde op een groslijst, welke de leden onverwijld wordt toegezonden.

Artikel 38.

De ledenvergadering bepaalt:

1. in gemeenten met meer kiesdistricten, of een gelijklopende lijst of afzonderlijke lijsten zullen worden ingediend;
2. het aantal kandidaten, dat op iedere lijst zal worden geplaatst;
3. indien afzonderlijke lijsten zullen worden ingediend, op welke wijze deze zullen worden samengesteld.

Artikel 39.

1. In een minstens een week na toezending van de groslijst te houden ledenvergadering worden de kandidaten, wier namen op de groslijst voorkomen, elk afzonderlijk besproken.

2. Een kandidaat, in de vergadering aanwezig, moet deze verlaten wanneer de bespreking van zijn kandidatuur aan de orde is.

3. Na afloop van de bespreking wordt over de kandidaten door de stemgerechtigden gestemd.

4. Stemgerechtigd zijn de leden van de kiesvereniging.

5. Elk stembiljet moet, om geldig te zijn, niet minder namen van op de groslijst voorkomende personen bevatten, dan ingevolge art. 38, lid 2, is vastgesteld. Voor de stemming vestigt de voorzitter er de aandacht op, dat alle biljetten met een kleiner aantal namen of met 2 of meer gelijklopende namen ongeldig zijn.

6. Aan de kandidaat, wiens naam op een stembriefje is gesteld op de eerste plaats, worden toegekend zoveel punten als er namen op de kandidatenlijst zullen komen, de tweede plaats geldt voor één punt minder en zo vervolgens. De namen, vermeld na die, waaraan één punt is toegekend, worden beschouwd als niet geschreven.

7. Het bestuur stelt voor elke kandidaat het aantal punten vast, dat deze voor plaatsing op de lijst heeft verkregen en rangschikt vervolgens de kandidaten naar het door hen verkregen puntental.

8. Op een kandidatenlijst worden geplaatst, tot een aantal bedoeld in artikel 38, zij, die bij de stemming voor de lijst het hoogste aantal punten hebben verkregen; bij gelijk aantal punten beslist het lot. Als een der kandidaten mocht bedanken, wordt de kandidatenlijst voltallig gehouden door opschuiving der namen, die op zijn naam volgen.

Het bestuur doet zonedig zorgdragen voor de verbinding der lijsten.

Artikel 40.

De Kiesvereniging is bevoegd een van artikel 39 afwijkend stelsel van stemmen toe te passen.

B. BEPALINGEN VOOR GEMEENTEN MET EEN GEMEENTELIJKE, NAAST PLAATSELIJKE KIESVERENIGINGEN

Artikel 41.

Het bestuur van de gemeentelijke kiesvereniging nodigt de plaatselijke kiesvereniging uit vóór een door dit bestuur te bepalen datum ten hoogste 20 namen te noemen van personen, die zij voor het lidmaatschap van de gemeenteraad in aanmerking willen brengen. Het deelt in deze brief mede, of de aftredende gemeenteraadsleden al dan niet bereid zijn een nieuwe kandidatuur te aanvaarden.

Artikel 42.

De samenstelling van de in te dienen kandidatenlijst of kandidatenlijsten vindt plaats overeenkomstig de bepalingen van het reglement van de gemeentelijke kiesvereniging.

Hoofdstuk IV. Het Hoofdbestuur.

Artikel 43.

Het Hoofdbestuur heeft de algemene leiding der Unie;

- a. het bevordert de oprichting van Plaatselijke, Gemeentelijke, Statenkring- en Kamerkringverenigingen;

- b. het is belast met de uitvoering van de besluiten van de Algemene Vergadering;

- c. het voert, zo nodig, onderhandelingen met derden;

- d. het houdt een register bij van de buitengewone leden, van de aantallen leden der plaatselijke verenigingen en van de samenstelling van het eigen college en van de besturen der Kamerkring-, Statenkring-, Gemeentelijke en Plaatselijke verenigingen;

- e. het beslist in hoger beroep, omtrent de toelating tot de Unie van personen en omtrent de afsnijding van leden tegen welke door de desbetreffende Plaatselijke of Gemeentelijke Kiesvereniging bezwaren zijn ingebracht;

- f. het zorgt vóór de samenstelling en de verspreiding van propagandalectuur en van een jaarbericht, vermeldende o.a. de samenstelling en de adressen van de colleges en besturen onder *d* van dit Artikel genoemd;

- g. het publiceert in de Christelijk-Historische pers een beknopt verslag van elke Hoofdbestuursvergadering;

- h. het bevordert, in overleg met de Besturen der Kamerkringverenigingen, het beleggen van streekvergaderingen in de verschillende provinciën, waar Hoofdbestuursleden en Unieleden elkaar regelmatig ontmoeten ter bespreking van dringende politieke vraagstukken;

- i. het is bevoegd uit of buiten zijn kring bijzondere commissiën of personen uit te nodigen voor een bepaalde taak.

Artikel 44.

1. Het Hoofdbestuur, samengesteld en verkozen, volgens het bepaalde in Artikel 3, sub X, kiest uit zijn midden de eerste Secretaris, benevens nog zeven leden, welke te zamen met de Voorzitter het Dagelijks Bestuur der Unie vormen. Bij deze verkiezing wordt rekening gehouden met de eis dat ten hoogste drie leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het Dagelijks Bestuur zitting hebben. Het Dage-

lijks Bestuur kiest uit zijn midden de Vice-Voorzitter, de Penningmeester, de tweede Secretaris en de tweede Penningmeester. Het Dagelijks Bestuur is belast met de voorbereiding en de uitvoering der besluiten van het Hoofdbestuur.

2. Elk jaar, op de 1e april, treden, volgens rooster, 9 leden van het Hoofdbestuur af, van welke 3 gekozen door de Algemene Vergadering en 6 gekozen door de Kamerkringverenigingen. Tegelijk met het Lid van het Hoofdbestuur, treedt ook zijn plaatsvervanger af. Leden van het Dagelijks Bestuur, aftredend als lid van het Hoofdbestuur, treden mede af als Voorzitter, eerste Secretaris, of lid van het Dagelijks Bestuur. De afgetreden in elk der genoemde functies, zijn herkiesbaar, tenzij zij reeds zes jaar onafgebroken zitting hebben. Dan kunnen zij eerst een volgend jaar door de Algemene Vergadering of Kamerkringvereniging worden gekozen. Deze beperking geldt niet voor de Voorzitter, de Vice-Voorzitter, de eerste Secretaris, de tweede Secretaris, de eerste Penningmeester en de tweede Penningmeester.

3. De leden ontvangen uit de kas der Unie vergoeding van de werkelijk door hen gemaakte kosten voor het bijwonen der vergaderingen van het Hoofdbestuur of voor het vervullen van bijzondere zendingen, hun opgedragen door het Hoofdbestuur of door de Voorzitter der Unie.

Artikel 45.

De Voorzitter of de Vice-Voorzitter heeft de leiding van de vergaderingen van het Hoofdbestuur en van de Algemene Vergaderingen.

Artikel 46.

1. De eerste Secretaris bewaart het archief der Unie; hij houdt het notulenboek van Hoofdbestuur en Unieraad; hij is belast met de leiding van het partijbureau; hij voert in overleg met de Voorzitter de correspondentie; hij houdt aantekening van de inkomende en uitgaande brieven en houdt van deze laatste laatste eensluidend of verkort afschrift; hij draagt zorg, bij verkiezing voor de Tweede Kamer, voor het doen der mededeling, bedoeld in het laatste lid van Artikel 23.

2. De tweede Secretaris staat hem desverlangd in zijn

werkzaamheden bij, vervangt hem bij ontstentenis en is meer in het bijzonder belast met het organisatorisch werk.

Artikel 47.

1. De eerste Penningmeester ontvangt van de Plaatselijke Kiesvereniging geregeld het deel harer contributiën, genoemd in het tweede lid van Artikel 7; hij ontvangt verder alle aan de Unie toekomende gelden en doet daarvan de vereiste betalingen; hij beheert een afzonderlijk in te richten fonds voor de kosten der verkiezingen voor de Tweede Kamer; hij doet jaarlijks, vóór 1 april, aan het Hoofdbestuur rekening en verantwoording van zijn beheer over het afgelopen jaar.

2. De tweede Penningmeester staat hem desverlangd in zijn werkzaamheden bij en vervangt hem bij ontstentenis.

Artikel 48.

1. Te 's-Gravenhage is gevestigd het Inlichtingen- en Propagandabureau der Unie; het staat onder leiding van het Hoofdbestuur. Het is belast met het verzamelen en verstrekken van gegevens, welke van belang zijn voor de Christelijk-Historische Staatkunde.

2. Het neemt de zorg op zich voor de samenstelling en verspreiding van lectuur, de Christelijk-Historische Staatkunde betreffende.

Artikel 49.

Personen, bedoeld in Artikel 3, sub IV, kunnen door het Kamerkringbestuur belast worden met een Correspondentschap der Unie. Het Kamerkringbestuur doet hiervan mededeling aan het Hoofdbestuur. Correspondenten dragen zorg voor de propaganda der Unie in hun stad, dorp of buurtschap.

Hoofdstuk V. De Unieraad.

Artikel 50.

1. De Unieraad bestaat uit:
  - a. de leden van het Hoofdbestuur;
  - b. twee leden, gekozen door elk der 18 Kamerkringver-

- enigingen, met dien verstande, dat slechts één dezer twee leden lid mag zijn van het bestuur van de betrokken Kamerkringvereniging;
- c. twee leden, aangewezen door de Centrale van Christelijk-Historische Vrouwen;
  - d. twee leden, aangewezen door de Federatie van Christelijk-Historische Jongerengroepen.

2. De adviserende leden van het Hoofdbestuur zijn tevens adviserende leden van de Unieraad; de secretaris van het Hoofdbestuur is tevens secretaris van de Unieraad.

3. De Voorzitter en de Vice-Voorzitter van de Unieraad worden gekozen uit en door de leden van deze Raad. Het voorzitter- en het vice-voorzitterschap van de Unieraad is echter onverenigbaar met dat van het Hoofdbestuur.

4. De leden van de Unieraad treden, voor zover zij geen Hoofdbestuurslid zijn, elke vier jaar af. Zij zijn terstond herkiesbaar.

5. De Kamerkringverenigingen, de Centrale van Christelijk-Historische Vrouwen en de Federatie van Christelijk-Historische Jongerengroepen dragen tevens zorg voor aanwijzing van plaatsvervangende leden van de Unieraad.

Artikel 51.

Aan de Unieraad wordt opgedragen:

- 1e. de voorbereiding van alle zaken, welke ter Algemene Vergadering worden behandeld;
- 2e. het beslissen omtrent voorstellen van het Hoofdbestuur en van de Kiesverenigingen, welke door de Algemene Vergadering aan hem ter afdoening zijn toegezonden;
- 3e. de bespreking van de politieke toestand en het uitbrengen van advies inzake het bepalen van de politieke gedragslijn aan organen der Unie;
- 4e. de beslissing in gevallen, dat leden of organisaties der Unie bezwaren inbrengen tegen besluiten of handelingen van het Hoofdbestuur;
- 5e. de verkiezing van de Voorzitter der Unie uit de leden of adviserende leden van het Hoofdbestuur.

Artikel 52.

De leden ontvangen desgewenst op basis van het tweede-klas-tarief der Spoorwegen uit de kas der Unie vergoeding van de werkelijk door hen gemaakte kosten voor het bijwonen der vergaderingen van de Unieraad.

Hoofdstuk VI. De Algemene Vergadering.

Artikel 53.

1. Alle leden der Unie hebben toegang tot de Algemene Vergadering en kunnen aan de beraadslagingen deelnemen. Stemrecht hebben alleen de leden van de Unieraad, de volgens Artikel 3, sub IX stemhebbende leden der Gemeentelijke of Plaatselijke Kiesverenigingen en de leden der Staten-Generaal, voor zover zij niet reeds uit anderen hoofde stemgerechtigd zijn.

2. Het Dagelijks Bestuur der Unie vormt het bureau van de Algemene Vergadering. Ter vergadering kunnen geen punten worden behandeld, die niet op de agenda zijn vermeld, tenzij er spoedeisende zaken zijn en twee derde der aanwezige stemhebbende leden de onmiddellijke behandeling daarvan goedkeurt.

3. Aan alle Kiesverenigingen en in een daartoe door het Hoofdbestuur aan te wijzen Dagblad wordt tijdig mededeling gedaan van de datum der Algemene Vergadering en van de datum waarop uiterlijk voorstellen kunnen worden ingediend, ter vermelding op de agenda.

4. Elk voorstel, dat op de Algemene Vergadering ter tafel wordt gebracht, is eventueel voorzien van een korte toelichting en van een praeadvies van het Hoofdbestuur.

Artikel 54.

Elk jaar, in de loop der eerste zes maanden, heeft een Algemene Vergadering der Unie plaats.

Artikel 55.

1. Het Hoofdbestuur roept een buitengewone Algemene Vergadering samen wanneer het dit nodig acht, of wanneer

daartoe schriftelijk het verzoek wordt gedaan door 4 Gemeentelijke Kiesverenigingen, 3 Statenkringverenigingen of 2 Kamerkringverenigingen. In zodanig schrijven moeten zijn vermeld de punten, welke bespreking — of de voorstellen, welke behandeling — op die vergadering wordt verlangd.

Artikel 56.

Aan de Algemene Vergadering is opgedragen:

1. de bespreking van de politieke toestand en het bepalen van de politieke gedragslijn der Unie;
2. de vaststelling of wijziging van het Program van Beginselen en de Statuten der Unie en van de uitspraken, verklaringen of bepalingen van politiek, sociaal of organiserend karakter, waartoe de Unie, op grond van haar Program of van haar Statuten mocht besluiten;
3. de verkiezing van 9 leden van het Hoofdbestuur, bedoeld in Artikel 3, sub X;
4. de beslissing, op voorstel van het Hoofdbestuur, omtrent de afsnijding van een kiesvereniging die handelingen pleegde, in strijd met de beginselen, de belangen of de besluiten der Unie;
5. de beslissing omtrent de wedertoelating van een kiesvereniging, als in de vorige zinsnede bedoeld.

Artikel 57.

1. De kosten der Algemene Vergadering worden gedragen door de Kas der Unie.
2. Aan elke Kiesvereniging worden desverlangd uit de Kas der Unie vergoed de reiskosten, tweede klasse per spoor en tweede klasse per tramweg of stoomboot, voor één afgevaardigde, van zijn woonplaats naar de plaats der vergadering.
3. De verblijfkosten zijn voor rekening der zendende vereniging.

Hoofdstuk VII. Slotbepalingen.

Artikel 58.

1. Indien de Unie, in haar Algemene Vergadering, mocht besluiten op grond van haar Program van Beginselen, tot

het vaststellen van verklaringen van politiek of sociaal karakter, als bedoeld in Artikel 56, sub 2, zo vertrouwt zij van de leden der Unie, die geroepen worden in de verschillende openbare colleges mede te werken aan het tot stand komen van wettelijke maatregelen, dat zij zich daarbij naar bedoelde uitspraken of verklaringen zullen richten, tenzij afwijking daarvan hun op deugdelijk aan te wijzen gronden noodzakelijk voorkomt.

Artikel 59.

1. Indien in bepaalde gemeenten de plaatselijke toestanden daartoe dringen, kan het Hoofdbestuur regelingen, afwijkend van het bepaalde in Artikel 3 en Artikel 7 dezer Statuten, goedkeuren.
2. In Gemeenten, Statenkringen of Kamerkringen, waar niettegenstaande aangewende ernstige pogingen, de in deze Statuten voorgeschreven organisatie nog niet geheel tot stand kon komen, of wel, in naam bestaande, werkeloos blijft, worden door het Hoofdbestuur de nodige maatregelen genomen tot tijdelijke voorziening.
3. Zodanige voorziening kan daárin bestaan, dat aan een ander bestaand bestuurs-college of aan een bijzondere commissie wordt opgedragen tijdelijk de functie der ontbrekende of werkeloos blijvende organisatie te vervullen.
4. De voorzieningen krachtens dit artikel getroffen, blijven in stand en de krachtens haar verrichte handelingen blijven rechtsgeldig, tot dat de pogingen tot vorming of herstel der organisatie, volgens deze Statuten, zijn geslaagd.